

Askerî Güç Çarpanı Olarak Yahudi Yerleşim Yerleri

The Jewish Settlements as Military Force Multiplier

Zafer BALPINAR*

Öz

Bu çalışma Yahudi yerleşim yerlerinin İsrail'in güvenlik beklentisinde askerî güç çarpanı olarak konumunu ve önemini belirlemeyi amaçlamaktadır. Yerleşimcilik politikasını yüklenen görev bakımından ele alan, güvenlik politikasındaki yerini vurgulayan ve devletin kuruluşundan bu yana devam eden askerî rolünün altını çizen bu çalışma, tarihsel akışı, geleceğe yönelik tutarlı bir projeksiyon yapılabilmesi için doğrulama parkuru olarak kullanılmaktadır. Süreç incelemesi ve analiz aşamalarında yerleşimlerin İsrail için dinî/tarihî önemi ve bu yönde atfedilen değeri, sübjektiflikten uzak kalmak ve tutarlı bir çerçevede değerlendirme yapabilmek amacıyla ele alınmamıştır. Yerleşim yerlerinden stratejik/taktik anlamda beklenenler ve güvenlik anlayışına ilişkin barındırdıkları potansiyel çalışmanın odağını oluşturmaktadır. Yahudi yerleşim yerleri hem nasıl kullanıldıkları, hem de nasıl bir kullanılma kapasitesi barındırdıkları bakımından analiz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İsrail, Yahudi Yerleşim Yerleri, Güvenlik, Güvenlik Politikası, Askerî Güç Çarpanı.

Abstract

This study aims at determining the position and the importance of the Jewish settlements as military force multiplier in Israel's security expectation. The study, dealing settlement policy in term of

* Dr., Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü. E-posta: zbalpinar@yahoo.com

attributed mission, emphasizing its position in security policy and underlining its continuous military role since the foundation of the state, utilizes the historical chain as a verification route for a coherent future projection. In historical review and at analysis stages, the religious/historic prominence of the Jewish settlements and their ascribed merits were not taken into consideration in order to stay away from any subjectivity and to make evaluation in a coherent margin. The focal point of the study is strategic/tactical expectations from the settlements and their potential effects on security understanding. The Jewish settlements are analysed in context of both how they have been utilized and what sort of capacity they have.

Key Words: *Israel, Jewish Settlements, Security, Security Policy, Military Force Multiplier.*

Giriş

İsrail Devleti kuruluşu (14 Mayıs 1947) öncesinde Filistin toprakları, Yahudilerin¹ ve Arapların birbirlerini tehdit ettikleri, egemenlik arayışında oldukları ve bağımsızlıklarını korumaya çalıştıkları kaotik bir ortamdır. Var olmak ve varlığını devam ettirme çabası, üzerinde rekabet edilen sıfır toplamlı bir hal almıştır.² Devlet teşekkülünün hemen öncesinde Yahudi Ulusal Ajansı, Birleşmiş Milletler Taksim Planı (181/1947) ile Filistin’de tahsis edilmiş yaşam alanı içinde Yahudi varlığına karşı olacak tüm yerel ve yabancı

¹ Bu çalışmada ulus devlet kimliği açısından İsrail; 1948’de Yahudiler tarafından kurulan devleti, Yahudi; Eski Akit bağlamında kendini hem bu dinin mensubu hem de bunun bir etnik köken olarak ele alınmasını öngören yaklaşımı ve İsrail Devleti’nin kurulma nedenini, Musevi; İslam açısından Eski Ahit’e inananları ve Musa’nın öğretilerini takip edenleri, Filistinli Arap; tarihî Filistin toprağının Arap yerleşiklerini, İsrail Vatandaşı Filistinli; 1948’deki savaştan sonra Filistin’i terk etmeyip İsrail egemenliğini kabul ederek topraklarında yaşamayı seçen ve sonra resmî anlamda İsrail vatandaşı kabul edilen Filistinlileri ifade etmek üzere kullanılmıştır.

² Ole Weaver, “Securitization and Desecuritization”, *On Security*, Ronnie Lipschutz (ed.), Columbia University Press, New York, 1995, p. 42, 45.

unsurları düşman olarak tanımlamıştır.³ Tehdit görülen tarafla anlaşmaya çalışmak zaman kaybı olarak görüldüğünden ve çevrelenme duygusu baskısı arttığından süreç hızla silahlı mücadeleye evrilmiştir.⁴ Bu doğrultuda, Yahudi toplumunun önceliği, çatışmacı bir ortamda bu toprakları elinde tutmak ve savunma kabiliyetini geliştirmeye çalışmak olmuştur. Ancak bu hedeflerin gerçekleştirildiği bir ortamda, askerî alan hâkimiyeti üzerinden bekanın devamlılığı, sonrasında da güven içinde bir devlet mümkün görülmüştür.⁵

Amaca ulaşma yöntemi de Filistin topraklarının silahla ele geçirilmesi düşüncesini savunan “revizyonist”⁶ görüş üzerinden şekillendirilmiştir. Arap devletlerinin saldırganlığı olarak tanımlanan çatışma ortamında silahlı güç kullanılarak sonuca ulaşılması temel strateji olmuştur. Güç kullanımı adeta güvenlik kavramını tanımlar şekilde konumlandırılmıştır.⁷ Tehdidin büyüklüğü, yakınlığı ve önceliği, güç kullanımı üzerinden güvenliğin sağlanmasına yönelik eğilimde etkili olmuştur. Diğer bir ifadeyle, güvenlik, tehditler ve tehditlerin bertaraf edilmesi yöntemleri arasındaki ilişiyi anlamlandırılmıştır. Bu tespit “belirlenen amaca veya statükoya yönelik bir tehdit, beka sorunu yaratıyorsa güç kullanımı da dâhil olağanüstü önlemler güvenlik eyleminin tanımlayıcısı olur”⁸ şeklinde de genişletilebilir.

Çerçevesi çizilen çatışma ortamından hareketle genelleme yapılacak olursa, Filistin topraklarında Yahudilerin varolma mücadelesi

³ Joseph Heler, *The Birth of Israel 1945-1949: Ben Gurion and His Critics*, University of Florida Press, Gainesville, 2003, p. 256-259.

⁴ Rashid Khalidi, “The Palestinian and 1948: The Underlying Causes of Failure”, *The War For Palestine: Rewriting The History of 1948*, Ed. Eugene L. Rogan, Avi Shalim, Cambridge University Press; Cambridge, 2001, p. 15-16.

⁵ Andrew Edgar, *Habermas: The Key Concepts*, Routledge, New York, 2006, p. 10-11.

⁶ Revizyonist görüş için bkz. Wladimir Jabotinsky, *Sadece Bir Emir Kipi: İsrail’i Kur*, Çev. Atilla Aşçı, Yeditepe Yayınevi, İstanbul, 2014.

⁷ Shlomo Ben-Ami, *Scars of War, Wounds of Peace: The Israeli-Arab Tragedy*, Oxford University Press, Oxford, 2006, p. 34, 217-220, 225-226.

⁸ Barry Buzan et. al., *Security: A New Frame For Analysis*, Lynne Rienner, Colorado, 1998, p. 21.

ihtiyaç, mecburiyet ve beklentilerden oluşan bir güvenlik anlayışı üzerine yerleştirilebilir.⁹ Bu anlayış da doğal olarak bünyesinde tehdit karşısında gücün mümkün olan en yüksek seviyeye taşınması, rakibin karşı koyma kapasitesinin düşürülmesi ve avantajlı dengenin korunması unsurlarını barındırmıştır.¹⁰ Sayılan unsurların temel taşı askerî güç kullanımı olurken; yardımcı bileşenler de askerî kuvvetlerin temini, sevki, çatışmaya dâhil edilmesi ve geri çekilmesi şeklinde belirlenmiştir. Her bir değişken, duruma ve zamana göre farklı güç çarpanı konumunda olmuştur. Tehdidin uzaklaştırılması veya ortadan kaldırılması güvenlik katsayısının yükseltilmesi anlamı taşımıştır.¹¹

Askerî gücün uygulama alanı ve/veya stratejiler doğrultusunda manevra yapacağı saha, siyasi ve askerî beklentilerin elde etme zemini ya da çatışmanın düşman unsurların yaşam alanına taşınarak kendi yaşam alanındaki askerî tahribattan kaçınılacak bir seçenek olarak kullanılabilir. İşte Yahudi yerleşim yerleri tam da bu askerî amacı yerine getirmek üzere kullanılacak şekilde İsrail'in Filistin topraklarında var olma mücadelesine mekânsal katkı sağlamıştır. Yani yerleşim yerleri, Yahudi varlığının Filistin coğrafyasıyla kesişim noktasını meydana getirdiği için güvenlik faaliyetinin de icra edildiği ve edileceği mekânsal boyutu oluşturmuştur. Bu yönüyle hem askerî bakımdan savunma ihtiyacını hem de devletin siyasi geleceğini belirleme rolünü üstlenmiştir.

İsrail Devleti'nin Filistin topraklarında varoluşu ve sonrasındaki genişleme sürecindeki çatışma hali üzerinden tanımlı güvenlik anlayışı çerçevesinde, Yahudi yerleşim yerlerinin askerî anlamda üstlendiği görev bu çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır. Süreç incelemesi yoluyla, üstlenilen görev, güvenlik anlayışına olan çarpan değeri ve askerî uygulamalar için sahip olduğu potansiyel ele alınmıştır. Tarihî

⁹ Baruch Kimmerling, "The Social Construction of Israel's National Security", *Democratic Societies and Their Armed Forces: Israel in Comparative Context*, Frank Cass, London, 2000, p. 218-219.

¹⁰ John J. Mearsheimer, *The Tragedy of Great Power Politics*, W.W. Norton, New York, 2001, p. 33-36.

¹¹ Barry Buzan, a.g.e., p. 2-3, 22-24.

akış içinde yerleşim yerlerine güvenlik aygıtı rolü verilmesi, bu rolün güvenlik anlayışında kalıcı bir yer edinmesi ve devamlılık kazanması aşamaları bağlamında askerî güç çarpanı olarak mevcut durumu ve barındırdığı askerî/siyasi manevra imkanları analiz edilerek, ileriye yönelik yapılacak projeksiyonlarda kullanılabilir bir kapsam oluşturulması amaçlanmıştır.

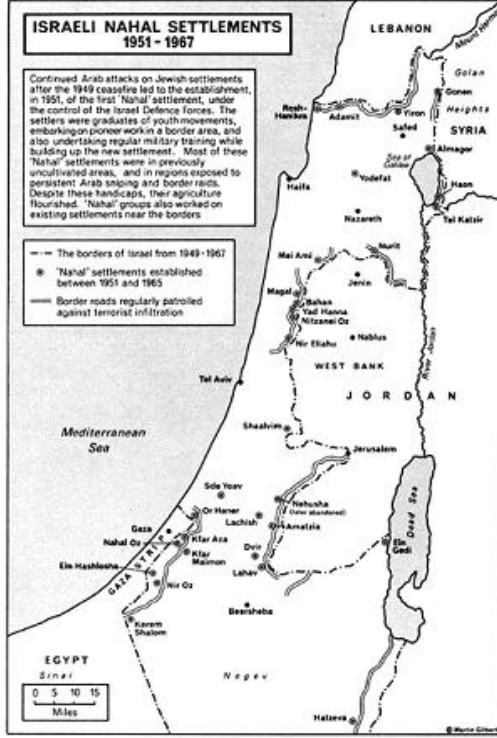
Yerleşim Yerlerine Güvenlik Aygıtı Rolü Verilmesi

İsrail Devleti'nin kuruluşunun öncesinde yerleşim yerleri, Yahudilerin yaşam alanı olmanın ötesinde bir devletin geleceğini belirleyecek şekilde ve güvenlik politikasının önemli bir aşamasını oluşturmak üzere organize edilmiştir. Organizasyon, güvenliği sağlamanın yanı sıra üretim yaparak yaşam alanlarını canlı tutmak ve genişlemeyi sağlayacak kapasiteye ulaştırmakla görevli *Nachal* (Öncü/Savaş Gençliği) adlı yapılanmadır.¹² Bu yapı, erkekler ve kadınların önce temel askerlik eğitimi görmelerini, sonra bir kibutza gönderilip orada hem tarımsal üretim yapmalarını, hem de güvenliği sağlamalarını ve bir yılın ardından orduya dönüp ileri düzeyde askerî eğitim aldıktan sonra daha uzak/tehlikeli bölgelerde kendi kibutzlarını kurmak üzere görevlendirilmelerini esas almıştır.¹³ *Nachal* yerleşimleri aşağıdaki haritada gösterilmektedir.¹⁴

¹² Nadav Safran, *Israel: Embattled Ally*, Harvard University Press, Massachusetts, 1978, p. 229.

¹³ Moshe Pearlman, *Ben Gurion Looks Back: In Talks With Moshe Pearlman*, Schocken Books, New York, 1970, p. 143.

¹⁴ Martin Gilbert, *The Routledge Atlas of The Arab-Israeli Conflict*, Routledge, New York, 2005, p. 57.

Yerleşim yerlerinin güvenlikle aynı anlamda anılması, yaşam alanında Yahudi varlığına karşı olacak unsurların düşman olarak tanımlanması ile düşmanla silahlı mücadele üzerinden Filistin topraklarında tutunma ve yayılma sağlanması kabulüyle yakından ilişkilidir.¹⁵ Bu ilişkiye katkı veren bir diğer etmen de; Yahudilere Birleşmiş Milletler'in (BM) 181 sayılı taksim kararı (1947) doğrultusunda tahsis edilen sınırların stratejik derinlikten yoksunluğudur. Yerleşimlerden bu bağlamda beklenen, bir insan kaynağı ve lojistik ağı

¹⁵ Shlomo Ben-Ami, *Scars of War, Wounds of Peace: The Israeli-Arab Tragedy*, Oxford University Press, Oxford, 2006, p. 217-220, 225-226.

oluşturarak reaksiyon süresini kısaltması ve çatışma bölgeleri arasında güç kaydırması imkanı sağlamasıdır. Böylelikle askerî altyapıyla güçlendirilmiş Yahudi yaşam alanlarıyla sürekli bir savunma ve operasyon yapabilme kapasitesi anlamına gelecek bir saha hâkimiyeti sistemi teşkil edilmek istenmiştir.¹⁶ Sistem, çatışmanın mümkün olduğunca yerleşim yerleri üzerinden düşman topraklara taşınması isteğini de bünyesinde barındırmıştır.¹⁷

Stratejik beklentilerin taktik düzeydeki izdüşümü, İsrail'in silahlı mücadele üzerinden güvenliği sağlama politikası olan Plan Dalet'te açıkça görülmektedir. Bu planda yerleşimlere ileri karakol görevi verilerek, taksim sınırları içinde ve dışındaki Yahudi yaşam alanlarıyla askerî devamlılık, yerleşim yerleri dışında kalan ana arterlerin kontrolü, düşmanın ele geçirebileceği bölgelerin askerî amaçla kullanılmasının engellenmesi, Filistinliler üzerinde baskı oluşturarak düşmanlıktan vazgeçmelerinin temini, önemli noktaları ele geçirerek düşmanın etkin silahlı faaliyetlerinin önlenmesi amaçlanmıştır.¹⁸

Yerleşimlerin askerî beklentilerle yakın konumlandırılması, yaşam alanı genişlemesinin barıştan üstün kabul edilmesi ve düşmanların yalnız güçten anlayacağı dolayısıyla toprak ediniminde çatışmanın yegâne araç olduğu kabullerini hem güvenlik anlayışının ayrılmaz parçası yapmış hem de bu unsurları birbiriyle ilişkili kılmıştır.¹⁹ Bu yaklaşım da Filistinlilere ait bölgelerin silah yoluyla ele geçirilerek güvenlik duygusunun yükseltilmesi anlamına gelen “ileriden savunma” prensibini yerleşim yerlerindeki genişlemenin bir sonucu olarak üretmiştir.²⁰

¹⁶ Israel Tal, *National Security*, trans. Martin Kett, Praeger, Connecticut, 2000, p. 60, 64.

¹⁷ Timothy D. Hoyt, *Military Industries and Regional Defence Policy*, Routledge, New York, 2007, p. 67-68.

¹⁸ David Tal, *The War in Palestine 1948: Strategy and Diplomacy*, Routledge, New York, 2004, p. 57.

¹⁹ Ofira Seliktar, *New Zionism and The Foreign Policy of Israel*, Croom Helm, London, 1986, p. 62.

²⁰ Efraim Karsh, *The Arab-Israeli Conflict: The Palestine War*, Osprey Publishing, Oxford, 2002, p. 34, 42.

Yahudi yaşam alanının Deir Yasin örneğinde görüldüğü gibi yaratılan korku ortamıyla yerel unsurlardan arındırılması, yerleşimleri bir sonraki prensip olan “saldırgan savunma” doktriniyle kaynaştırmıştır.²¹ Böylece yerleşim yerleri-güvenlik ilişkisinde vur-kaç eylemlerinden, elde edilen topraklarda Yahudi otoritesinin egemen kılınması aşamasına geçilmiştir. Yerleşimler bu süreçte Yahudi olmayan unsurların ötelendiği her aşamayı yeni bir güvenlik basamağı haline getirmiştir.²²

Yerleşim yerleri, askerî talepleri karşılama görevi üstlenirken, bir yandan da gelen göçlerin güvenlik sistemine aktarılmasını kolaylaştırmıştır. Böylece yerleşimler, güç çarpanı işlevi üstlenmiş, daha fazla güvenlik için daha fazla yaşam alanı beklentisini tetiklemiştir.²³ İzlenen yerleşim yerleri-güvenlik ilişkisi politikası sonucunda; nüfusu askerlerce oluşturulup askerî amaçlı olanlar, 1948 yılı öncesinde çatışmalar sonucu ele geçirilen yerlerde tesis edilenler, Yeşil Hat’ın yakınında veya üstündeki İsrail şehirlerinin dış banliyölerinde kurulanlar, hükûmet düzenlemelerine muhalefeten çoğunlukla dinî gerekçelerle meydana getirilenler şeklinde bir yerleşimcilik manzarası ortaya çıkmıştır.²⁴ Yerleşim yeri kuruluşunda bu dönemde görülen çeşitlilik, her vesileyle yaratılan fiilî durumların değerlendirilmesiyle ve çatışmanın devamındaki tablo bilinmediğinden siyasi/askerî manevra esnekliği elde etmek için hükûmetin tek bir politika bağlamında programlı şekilde yerleşimleri ele almak istememesiyle ilişkilidir.

Çeşitli modeller üzerinden sürekli genişleme, çatışmanın yayılmasına yol açmıştır. Dolayısıyla bu alanlar silahlı mücadelenin sınırları haline gelmiştir. Çatışmanın cephesi olma durumu da yerleşimlerin askerî karakterinin değişmezliğine katkı sağlamıştır. Böylelikle devlet kuruluşunun öncesinden başlayarak 1967 Savaşı’na

²¹ David Tal, a.g.e., p. 63, 92, 124.

²² Benny Morris, *Righteous Victims: A History of The Zionist-Arab Conflict 1881-1999*, Alfred A. Knof, New York, 1999, p. 213-214.

²³ David Ben Gurion, *Israel: A Personal History*, American Israel Publishing Co., Tel Aviv, 1971, p. 368.

²⁴ David Meir-Levi, *Big Lies*, Center for Study of Popular Culture, Los Angeles, 2005, p. 42.

(Altı Gün Savaşı) kadar devam eden süreçte “yerleşim yerleri=güvenlik” denklemi kurulmuş ve Yahudiler için yerleşimler güvenlik kavramını tanımlar pozisyona yükselmiştir.²⁵

Yerleşim Yerlerinin Güvenlik Politikasındaki Pozisyonunun Sabitlemesi

İsrail’in topraklarını dört kat arttırdığı 1967 Savaşı, hem güvenlik politikası hem de Yahudi yerleşim yerleri açısından bir dönüm noktası olmuştur. Yerleşimlerin oluşturduğu güvenlik ağının yeni işgal topraklarına uzatılması ve buralara Yahudi karakteri kazandırılması görevi, “Celile’nin Yahudileştirilmesi” programıyla daha kapsamlı ve sistemli olarak ele alınmaya başlanmıştır.²⁶ Sonraki aşamada ise Allon Planı ile “en az Arap ile en fazla güvenlik ve toprak” ilkesi uygulamaya konmuştur. Bu program ve planla yerleşim yerleri üzerinden Yeşil Hat’ın ilerisinde bir güvenlik kuşağının oluşturulması ve işgal topraklarındaki yerel halkın güvenlik konularından taviz vermesinin sağlanması esas alınmıştır. Politikanın ilerleyen safhasında ise “sınırlar haritaların gösterdiği yerler değil, Yahudilerin yaşadığı yerledir” yaklaşımı, yerleşimlerin İsrail güvenlik anlayışındaki konumunu sabitlemiştir.²⁷ Bu sabitlemede yerleşim yerleri olmadan İsrail’in yabancı bir halkı yöneten işgalci güç olacağı realitesi etkin olmuştur. İsrail Yüksek Mahkemesi de bu gerçekliği destekler mahiyette yerleşimlerin güvenlik amacıyla kurulduğunu ve ulusal güvenlik faaliyeti yürüttüğünü onaylamıştır.²⁸

1967 Savaşı sonrasında İsrail güvenlik politikasında ön plana çıkan “savunulabilir sınırlar” kavramı kapsamında, yerleşim yerleri bir yandan savunma hattını oluştururken diğer yandan da işgal topraklarında Arap ve Yahudi toplumlarını bir bariyer oluşturarak izole etmiştir.

²⁵ Ben Gurion, a.g.e., p. 442, 460, 462.

²⁶ Ilan Pappé, *Modern Filistin Tarihi*, çev. Nuri Plümer, Phoenix, Ankara, 2007, s. 319.

²⁷ Geoffrey Aronson, *Creating Facts: Palestinians and West Bank*, Institute for Palestine Studies, Washington D.C., 1987, p. 13, 17, 21, 98.

²⁸ Geoffrey Aronson, *Israel, Palestinians and Intifada*, Kegan Paul International Ltd., London, 1990, p. 14-16.

Ancak izolasyon çatışmayı önlememiş, arttırmıştır.²⁹ Gelinek noktada “yeni kurulan yerleşimlerin silahlı gruplarının saldırılarına karşı kurulduğu” tezi daha rahat temellendirilmiş ve tartışmaların genişleme politikasından uzaklaştırılarak güvenlik konusuyla ilişkilendirilmesi kolaylaştırılmıştır. Böylece “yerleşim yerlerini kurmanın getirdiği riskleri yaşamaktansa, kurmanın riskleriyle mücadele etme” ilkesi, güvenlik politikasına dâhil edilmiştir.³⁰

Bu yaklaşım, kaotik ortamı canlı tuttuğundan, yeni güvenlik ihtiyaçları/sorunları ortaya çıkarmış ve güvenlik gerekçesi üzerinden politika üretilmesine fiili zemin sağlamıştır. Gelinek noktanın uygulamadaki izdüşümü, 1971 yılında yayınlanan 432 sayılı Askerî Emir ile vatan toprağı olarak görülen yerleşim yerlerinde koruma birimi kurulması ve görevlerinin tanımlanması olmuştur. Bu düzenlemenin ardından yerleşim yerleri–güvenlik ilişkisinde görülen diğer önemli bir aşama ise 1973 Savaşı’nda yaşanan yenilgi endişesinin Dayan Planı üzerinden politikaya yansımalarıdır. Planda, Filistinliler İsrail’in siyasi yapısına entegre edilmeden işgal altındaki bölgelerin kontrolü esas alınmış, Yahudilerin Filistinlilerin topraklarında işgalci olmadığı, bilakis kendi topraklarına geri döndükleri tezi işlenmiştir.³¹

Planın sonraki aşamasında ise, işgal altındaki toprakların ilhakına gerek kalmadan burada yaşayan Filistinlileri İsrail’e bağımlı kılmayı ve nüfus dengesizliğini devlet aygıtının kullanılmasıyla aşmayı öngören Galili Protokolü yer almıştır.³² Her iki yaklaşımın güvenlik politikasıyla kesişme noktasına paramiliter yerleşim yerleri kurulması, bunların etkin bir ağ ile birbirine bağlanması ve yerleşimler üzerinden

²⁹ Meron Benvenisti and Shlomo Khayat, *The West Bank and Gaza Atlas*, West Bank Data Base Project, Jerusalem, 1988, p. 34-35.

³⁰ Geoffrey Aronson, *Creating Facts*, p. 21.

³¹ *Ruling Palestine: A History of The Legally Sanctioned Jewish-Israeli Seizure of Land and Housing in Palestine*, The Center of Housing Rights and Evictions (COHRE)-Source Center for Palestine Residency and Refugee Rights (BEDIL) Publication, Geneva, 2005, p. 73-74, 107.

³² *The Arabs Under Israeli Occupation*, Institute for Palestine Studies, Beirut, 1981, p. 88.

Filistinlilerin toplumsal yapısı bozularak, toprak bütünlüğüne sahip bir Filistin Devleti'nin engellenmesi konulmuştur.³³ Bu doğrultuda İsrail'in geri çekilmeye niyeti olmayan yerlerde kalıcılığını sağlayacak şekilde yerleşmesi güvenlik politikasının belkemiğini teşkil etmiştir.³⁴

1977'de İşçi Partisi'nden iktidarı devralan Likud Partisi liderliğindeki hükümet, İşçi Partisi hükümetlerinin 'Arap-İsrail savaşlarında ağır çarpışmaların yaşandığı Tel Aviv-Kudüs koridoru gibi stratejik olarak önemli Batı Şeria kesimlerinde Yahudi çoğunluğunu temin için' uyguladığı askerî planlamada değişiklik yaparak, Batı Şeria'nın batısında kurulacak yerleşimlerin Ürdün Vadisi'nde açılacaklardan daha fazla güvenlik üreteceğini öngörmüştür.³⁵ Böylece politikadaki değişikliklerle, sınır teşkil edecek savunma hatları üzerinden güvenliğin pekiştirilmesi yaklaşımından, Yahudi yerleşimlerinin konsolide edilerek daha entegre bir yapıda güvenliğin ve devletin geleceğine yönelik toprak kazanımının amaçlandığı söylenebilir. Bu değişimin güvenlik politikasındaki bir diğer yansıması; yeni kurulacak yerleşim yerlerinin daha sonraki iktidarlar döneminde terk edilmesini zorlaştıracak şekilde konumlandırılması olmuştur.³⁶

Filistin topraklarında yerleşim yerleri üzerinden mümkün olduğunca geniş alanı kontrol edip güvenlik katsayısını arttırmayı amaçlayan politikaya Yüzyılın Sonunda İsrail Vizyonu Planı (1978) ile devam edilmiştir. İşgal topraklarında Filistinlilere yer olmadığı, onların vatanının Ürdün olduğu ve Filistinlilerin işgal topraklarında hareket kabiliyetleri sınırlamanın İsrail için daha fazla güvenlik anlamına geleceği kabulleri üzerine kurulu plan, hem güvenlik şeritleri oluşturulmayı hem de yeni kurulacak yerleşimlerde 15 yıl içinde iki milyon Yahudiyi iskan etmeyi esas almıştır. Planın taktik aşamasında Batı Şeria'daki

³³ Stuart A. Cohen, *Israel and Its Army*, Routledge, New York, 2008, p. 39-40.

³⁴ Carla L. Klausner, *A History of Arab-Israeli Conflict*, Pearson Prentice Hall, New Jersey, 2007, p. 431-432.

³⁵ Geoffrey Aronson, *Israel, Palestinians and Intifada*, p. 71.

³⁶ Shlomo Gazit, *Trapped Fools: Thirty Years of Israeli Policy in The Territories*, Frank Cass, London, 2003, p. 267-270.

yerleşimlere muvazzaf ve yedek askerî personel yerleştirilmiştir. Siviller için ise buralarda yaşamak ulusal görev addedilmiştir.³⁷

Bahse konu planın ve uygulamalarının devamlılığı, Batı Şeria’da yerleşim yerleri çeşitliliğinin artırılması, mevcutların genişletilmesi üzerinden Filistinlilerin yaşam alanının bütünlüğünün bozulmasını amaçlayan Drobless Planı (1978) ile sağlanmıştır.³⁸ Ortaya konan yaklaşımla Filistinlilerin yaşam alanlarını daraltan yerleşimciliğin sürekli ilerlemesi, çatışmanın kalıcılığını sağlamıştır. Bu durum, yerleşim yerlerinin silahlı karakterini koruyarak, daha ileri aşamada askerî görevler yüklenmeleri için uygun zemin temin etmiştir. Ortaya çıkan tablonun güvenlik politikasındaki izdüşümü, 898 sayılı Askerî Emir (1981) ile bazı yerleşimlere “sınır yerleşim yerleri” statüsü verilerek askerî ölçekteki silahları edinme imkanının tanınması olmuştur. Böylece yerleşim yerlerinin kendilerini korumanın ötesinde fiilî saha kontrolü görevi de daha ileri düzeye taşınmıştır.³⁹

Yerleşimlerin Güvenlik Politikasındaki Pozisyonunun Devamlılığının Sağlanması

Likud’un tekrar iktidara gelmesinden (1981) sonra, “yerleşimlerin ulusal güvenliğin bir parçası olduğunun, buraların güçlenmesi ve genişlemesi için çaba içinde olunacağına” hükümet politikası olarak vurgulanması yerleşim yerleri-güvenlik ilişkisinin sürekliliğine açıklık kazandırmıştır.⁴⁰ İsrail’in ABD’nin yerleşimlerin güvenliğe katkısı bulunmadığı yönündeki yaklaşımını (1982) reddederek, tepkisel mahiyette üç yeni yerleşim için hemen 18,5 milyon dolarlık kaynak tahsis etmesi bu kararlılığın göstergesi olmuştur.⁴¹

İsrail’in yerleşim yerleri üzerinden genişlemeyi sürdürdüğü ve buraları silahlandırmaya devam ederek güvenlik politikasında ileri

³⁷ Yehoshafat Harkabi, *Israel's Fateful Decisions*, I.B. Tauris, London, 1988, p. 122.

³⁸ Mark A. Heller, *A Palestine State*, Harvard University Press, Massachusetts, 1983, p. 113.

³⁹ *Ruling Palestine*, p. 102, 107.

⁴⁰ *Documents on The Israeli-Palestine Conflict 1967-1983*, Yehuda Lukacs (ed.), Cambridge University Press, Cambridge, 1984, p. 107.

⁴¹ Martin Wright, *Israel and Palestine*, Longman, Essex, 1989, p. 49.

karakol konumlarını koruduğu, BM kararlarına (1983) yansımısıyla teyid edilebilmektedir.⁴² 1984'teki seçimlerde Likud'un iktidarı İşçi Partisi ile paylaşmasının yerleşim yerlerinin geleceğine dair ortaya çıkardığı görüş ayrılığına rağmen nihai hükümet politikası, kurulan yerleşimlerin varlığının korunmasını ve gelişmelerinin sağlanmasını esas almıştır.⁴³ BM'nin 1984-85-86'da aldığı, İsrail'in yerleşim yerlerini çoğaltmasının ve genişletmesinin kabul edilemeyeceği yönündeki kararları, İsrail'in politikasında öngördüğü yoldan ilerlemeye devam ettiğini göstermiştir.⁴⁴ İzlenen politika, gittikçe genişleyen küçük ölçekli yerleşimlerin Batı Şeria'daki büyük şehirlere entegre olup büyük yaşam alanları meydana getirerek saha hâkimiyetini geliştirmiştir.⁴⁵

Likud, 1988'de tekrar iktidara geldiğinde mevcut politikanın devamlılığının yanı sıra, Yahudi yaşam alanlarından geri çekilme yönünde üretilebilecek siyasi girişimlere engel olmaya yönelik bir tutum benimsemiştir.⁴⁶ Bu duruşun altyapısında Likud'un yerleşim yerlerini Yahudiler için bir hak kabul etmesi ve devletin hayatî güvenlik çıkarlarının savunulduğu mekân olarak algılaması yer

⁴² UN/GA/RES/38-79 (1983); UN/GA/RES/36-166 (1983).

⁴³ İsrail Dışişleri Bakanlığı Resmî Sitesi, "Basic Policy Guidelines of the Government's Program", 13 September 1984. <http://mfa.gov.il/MFA/AboutIsrael/State/Government/Pages/1%20Basic%20Policy%20Guidelines%20of%20the%20Government-s%20Prog.aspx> (Erişim Tarihi 19.12.2013)

⁴⁴ UN/GA/RES/39-169 (1984); UN/GA/RES/40-161 (1985); UN/GA/RES/41-63 (1986). Aktarılan genel tablo içinde Gazze'nin durumunun Batı Şeria'dan farklı olduğuna vurgu yapılmalıdır. 1967 Savaşı sonrasında Batı'ya genişleme, en az askerî olduğu kadar dini açıdan da önem kazanmıştır. Batı Şeria anılan önem bakımından Gazze'nin önüne geçmiştir. Gazze, askerî anlamda ileri karakol olarak Filistinlilerin direncinin kırılması amacıyla yerleşim yerleriyle teçhiz edilmiştir. Camp David Anlaşması (1978) sonrasında 13 yerleşim güvenlik üretmediği gerekçesiyle boşaltılmış, ancak sonradan 1985 yılına kadar yerleşimlerin sayısı güvenlik endişeleri doğrultusunda 20'ye kadar yükseltilmiştir. Deborah J. Gerner, *One Land Two Peoples: The Conflict Over Palestine*, Westview, Colorado, 1991, p. 94.

⁴⁵ Noam Chomsky, *Kader Üçgeni*, çev. Bahadır Sina Şener, İletişim, İstanbul, 1993, s. 140.

⁴⁶ İsrail Dışişleri Bakanlığı Resmî Sitesi, "Basic Policy Guidelines of the Government's Program", 22 December 1988, <http://www.mfa.gov.il/NR/exeres/4BAD2ACB-84C3-463D-ADAF-011E353F95D9.htm> (Erişim Tarihi 19.12.2013)

almıştır.⁴⁷ Ortaya konan yaklaşım, 1990 seçimleri sonrasında kurulan hükümet programına “Yahudi halkının İsrail toprağının her tarafında yerleşme hakkı olduğu, yerleşimlerin İsrail’in güvenliğinin ayrılmaz bir parçasını teşkil ettiği, hükümetin buraların güçlendirilmesi, genişletilmesi ve geliştirilmesi için çaba göstereceği” şeklinde yansımıştır.⁴⁸

İsrail her ne kadar “barışa karşı toprak” ilkesiyle Madrid’de (Madrid Konferansı, 1991) görüşme masasına oturmak durumunda kalmışsa da yerleşim yerlerinin varlığını ve genişleme eğilimini koruma isteği etrafında şekillenen siyasi duruşunu bozmamıştır. Bu uzlaşmaz yaklaşıma karşı ABD’nin sağladığı kredilerin yerleşim yerlerinde kullanılmasına itiraz etmesi, yerleşimlerin genişletilmesi projelerinde öz kaynaklara yönelmeyi ulusal seferberlik konumuna taşımış,⁴⁹ ABD’ye yerleşim yerleri topraklarının İsrail’e ait olduğu cevabı verilerek, buraların kendisi için güvenlik anlamı taşıdığı ifade edilmiştir.⁵⁰

Yerleşim yerleri konusunu güvenliğin temeli gören Likud anlayışı, iktidarı 1992’de İşçi Partisi’ne bırakmıştır. İşçi Partisi, hükümet programında yerleşim yerlerinin güvenlik dâhil tüm ihtiyaçlarının karşılanacağını, önem atfedilenlerin birleştirilip güçlendirileceğini ve karşılaştıkları sorunları aşmaları için politikalar üretileceğini siyasi tercih olarak ortaya koymuştur.⁵¹ Uygulama aşamasında Suriye-Ürdün

⁴⁷ Sanal Yahudi Kütüphanesi, “Likud Party Platform From the 15th Knesset”, <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsourc/Politics/likudplatform15.html> (Erişim Tarihi 19.12.2013)

⁴⁸ İsrail Dışişleri Bakanlığı Resmî Sitesi, “Guidelines of the Government's Policy”, 8 June 1990, <http://mfa.gov.il/MFA/AboutIsrael/State/Government/Pages/144%20Guidelines%20of%20the%20Government-s%20Policy-%208%20June.aspx> (Erişim Tarihi 19.12.2013)

⁴⁹ Herbert S. Parmet, *George Bush: The Life of Lone Star Yankee*, Scribner, New York, 1997, p. 500. 1968-1990 yıllarında yerleşimlerde toplam 20.000 konutun, sadece 1991 yılında ise 13.000 konutun yapıldığı dikkate alınınca izlenen politika görünür hale gelmiştir. Avi Shlaim, *The Iron Wall: Israel and Arab World*, W.W. Norton, New York, 2001, p. 486.

⁵⁰ Yossi Melman and Dan Raviv, *Friends in Deed: Inside US-Israeli Alliance*, Hyperion, New York, 1994, p. 421.

⁵¹ İsrail Dışişleri Bakanlığı Resmî Sitesi, “Policy Guidelines of the 25th Government”,

sınırı boyunda olanlar stratejik, diğerleri siyasi olarak konumlandırılmış; Kudüs ayrı bir statüde ele alınmış; mevcut yerleşimlerin genişletilmesine barış görüşmeleri sürecinde de devam edileceği vurgulanmıştır.⁵² İzlenen politikanın bu dönemde yerleşim yerlerine yüklediği bir görev de, iki toplumun ayrıştırılması üzerinden güvenlik algısını yükseltmesi olmuştur.⁵³

Oslo Barış Görüşmelerinin (1993) başlangıcında süreci rahatlatmak maksadıyla yerleşim yeri faaliyetleri sınırlanmakla birlikte inşaların tamamen durdurulması söz konusu olmamış, doğal büyümenin ve göçün gerektirdiği yerleşimlerin kurulması bir hak olarak görülmüştür. Anılan politikanın toprak tavizini imkansız kılacak derecede bir yayılmayı esas aldığı, görüşme sürecinde açığa çıkmıştır.⁵⁴ Ayrıca nihai anlaşmaya varılana kadar hiçbir yerleşim yerinin boşaltılmayacak olması ve yeni yerleşimlerin yerine hükümet kararına ihtiyaç göstermeyen ve yasal iskân planına tabi olmayan ileri karakol kurulması yöntemine geçilmesi dönemin politikasını belirlemiştir.⁵⁵ Görüşmelerin hız kazandığı 1994-95 yılları arasında yerleşimler ve bağlantılarının Batı Şeria'nın %65'ini kapsamasının planlanmış olması güvenlik politikasında vazgeçilmez konumlarının ispatı olmuştur.⁵⁶

İzak Rabin'in 1995'te öldürülmesi sonrasında Şimon Peres liderliğinde devam ettirilen hükümetin yaklaşımında bir değişiklik

13 July 1992. <http://mfa.gov.il/MFA/AboutIsrael/State/Government/Pages/2%20Basic%20Policy%20Guidelines%20of%20the%2025th%20Government-.aspx> (Erişim Tarihi 19.12.2013)

⁵² Sven Behrent, *The Secret Israeli-Palestinian Negotiations in Oslo*, Routledge, New York, 2007, p. 64.

⁵³ Dennis Ross, *The Missing Peace*, Farrar Straus and Giroux, New York, 2004, p. 797.

⁵⁴ *Ruling Palestine*, p. 140.

⁵⁵ İsrail Dışişleri Bakanlığı Resmî Sitesi, "Summary of the Opinion Concerning Unauthorized Outposts - Talya Sason, Adv", 10 March 2005, <http://www.mfa.gov.il/mfa/aboutisrael/state/law/pages/summary%20of%20opinion%20concerning%20unauthorized%20outposts%20-%20talya%20sason%20adv.aspx> (Erişim Tarihi 19.12.2013)

⁵⁶ Avi Shlaim, "Prelude to The Accords", *Journal of Palestine Studies*, 1994, Vol. 23, No. 2, p. 5-19.

yaşanmamış, Batı Şeria'daki yerleşim yerlerinin birleştirilmesine devam edilmiştir. Filistinlilerin yaşam alanları izole edilerek ve kontrol altında tutularak güvenlik katsayının yükseltilmesinde, yerleşimler, politikanın merkezinde yer almıştır.⁵⁷ 1996 seçimlerinde Likud hükümet olduktan sonra “barışa karşı toprak” söylemi yerini “barışa karşı barış” prensibine bırakmıştır. Buna göre; yerleşim yerlerinin İsrail'in varlığı ve güvenliğinin esası olduğunun, buraların İsrail'in savunması için ulusal öneme sahip bulunduğu ve Yahudi yaşam alanlarının birleştirilmesine devam edileceğinin altı çizilmiştir.⁵⁸ Bu dönemde hükümet politikasına yapılan bir diğer ilave, yerleşimlerin genişletilmesi için mümkün olduğunca çok tepenin iskân edilerek işgal edilmesi olmuştur.⁵⁹

Barış görüşmeleri sürecinde (1997) İsrail'in yeterince taviz vermemesinin görüşme zemininde yarattığı belirsizlik ve isteksizlik yine İsrail tarafından yerleşimlerin elde tutulması için kullanılmış ve tamamının etkin bir ulaşım ağıyla birbirine bağlanması çalışmalarının yürütülmesi kolaylaşmıştır.⁶⁰ Oluşan ortamda İsrail, Allon Artı Planı (1997) çerçevesinde Ürdün Vadisi ile bağlantıyı temin için dört transfer koridoru meydana getirmiştir. Yapılan çalışmaların sonuçları ise 93 yerleşimin genişletilmesi, yeni 13 yerleşim için yer tespiti yapılması ve İşçi Partisi döneminde durdurulan inşaatların tekrar başlatılması olmuştur.⁶¹ Ayrıca mevcut yerleşimci politikasına ek olarak “tepe üstü gençliği” adıyla Filistin şehirlerine yakın tepeler üzerinde

⁵⁷ Tanya Reinhart, *The Road Map to Nowhere: Israel/Palestine Since 2003*, Verso, London, 2006, p. 52-53.

⁵⁸ İsrail Dışişleri Bakanlığı Resmî Sitesi, “Guidelines of the Government of Israel-June 1996”, 18 June 1996, <http://www.mfa.gov.il/MFA/Government/Previous+governments/Guidelines+of+the+Government+of+Israel+-+June+1996.htm> (Erişim Tarihi 19.12.2013)

⁵⁹ Jimmy Carter, *Palestinian Peace Not Apartheid*, Simon & Schuster, New York, 2006, p. 192.

⁶⁰ Cathy Hartley, *A Survey of Arab-Israeli Relations*, Europa Publications, London, 2005, p. 220.

⁶¹ “Netanyahu Presents His Allon-Plus”Final Status Map”, *Foundation for Middle East Peace Settlement Report*, July-August 1997, Vol. 7, No.4. <http://www.fmep.org/reports/archive/vol.-7/no.-4/netanyahu-presents-his-allon-plus-final-status-map> (Erişim Tarihi 19.12.2013)

ileri karakol niteliğinde 100 adet Yahudi yaşam alanı teşkil edilmiştir.⁶² Sağlanan genişlemenin Filistinlilerden kaynaklı şiddet eylemlerine karşı cezalandırıcı mahiyette kullanılması da 1998 yılına ait bir tespit olarak dikkat çekmektedir.⁶³

Görüşme sürecinin diğer aşaması olan ve bazı bölgelerin Filistinlilere devrini öngören Wye River Memorandumu (1998) imzalanmış olmasına rağmen uygulanmayı geciktirmek için yeni yerleşim yerlerinin açılması için onay verilmiş; çekilme öngörülen bölgelerdeki 33 yerleşim güçlendirilmiştir.⁶⁴ 1996-1999 yılları arasında yaşanan şiddet eylemleri, bazı yerleşimlerin güvenliğini arttırma ve iki toplumun ayrılması üzerinden güvenliği daha kontrol edilebilir bir düzeye taşıma unsurlarını izlenen politikaya eklemiştir.⁶⁵

İşçi Partisi, 1999 seçimlerinde hükümet olduktan sonra yerleşim yerleri politikasını yerleşim yerlerinin ulusal değer olarak gördüğü, kurulmasında yaşanan zorluklarla mücadele etme yeteneğinin geliştirileceği, güvenliği için çalışılacağı esasları üzerine kurmuştur.⁶⁶ Likud'un "yerleşimlerin doğal gelişimi" ilkesi sürdürülmüş; ancak bu terim hiçbir zaman tam olarak tanımlanmamış; kapsamına dışarıdan gelen göçmenler de ilave edilmiştir. Böylece oluşturulan daha rahat bir harekât sahasında "Yeni Komşular" programıyla Yahudi yaşam alanlarının arasındaki boşluklar doldurulmuştur.⁶⁷ Ayrıca önceki

⁶² Leslie Susser and Elie Rekhess, "Israel", *Middle East Contemporary Survey*, Bruce Maddy-Weitzman (ed.), Westview Press, Boulder, 1998, Vol. 21, p. 340.

⁶³ Cathy Hartley, a.g.e., p. 242-243.

⁶⁴ Nur Masalha, *Imperial Israel and Palestines*, Pluto Press, London, 2000, p. 101. Hatta İsrail, ABD baskısıyla anlaşmayı Knesset'te onaylamak zorunda kaldıktan sonra bile Batı Şeria'daki yerleşim yerlerinde 4000 konut inşa etmiştir. Hartley, a.g.e., p. 251.

⁶⁵ Abraham Diskin, *The Last Days in Israel*, Frank Cass, London, 2003, p. 26.

⁶⁶ İsrail Dışişleri Bakanlığı Resmî Sitesi, "Guidelines of the Government of Israel", 6 July 1999. <http://mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/MFADocuments/Yearbook13/Pages/2%20Basic%20guidelines%20of%20the%20Government%20of%20Israel-%206.aspx> (Erişim Tarihi 19.12.2013)

⁶⁷ B'Tselem: The Israeli Information Center for Human Rights in Occupied Territories, "Land Grab: Israel's Settlement Policy in West Bank", *The Struggle for Sovereignty*:

hükûmetin yaklaşımı olan ileri karakol tarzı yerleşimcilikten vazgeçilerek istenilen siyasi sonuca ulaştıracak bir plan dâhilinde yerleşimlerin oluşturulması tercih edilmiştir.⁶⁸

Barış görüşmelerinin sonraki aşaması olan Camp David'e (2000) giden süreçte silahlı yerleşimcilerin nüfusu arttırılmış ve yerleşimlerin Filistin toplumunun bütünlüğünü bozma misyonu korunmuştur. Benimsenen yaklaşım, yerleşim yerlerinde asker-sivil sınırlarının belirginliğini yitirmesine neden olarak yerleşimlerin güvenlik politikasında daha esnek bir pozisyon almalarını kolaylaştırmıştır.⁶⁹ Çözumsuzlikle sonuçlanan Camp David sonrasında II. İntifada'ya giden süreçte şiddet sarmalının genişlemesiyle, Filistinliler her an yerleşim yerlerine saldırarak nitelikte tanımlanmış ve yerleşimlerin silahlandırılması sürdürülmüştür. Şiddetin yükselmesi İsrail'in güvenlik duygusunda Yahudi yaşam alanlarının güçlendirilmesi tepkisine neden olmuştur.⁷⁰ II. İntifada (2000) ortamında ise yerleşim yerlerinin güvenliğinin sağlanması, genel güvenliğin teminiyle eş anlamlı hale gelmiştir.⁷¹

Likud'un 2001 seçimlerinde iktidara gelmesi sonrasında yerleşimlerin anlam ve görev korunurken, yenilerinin açılmaması prensibi benimsenmiştir. Ancak bunun siyasi bir manevra olduğu, ileri karakol sayısının iki katına çıkarılmasından anlaşılmıştır.⁷² 2003'te tekrar Likud'un hükûmet olmasını, barış görüşmeleri sürecinin sonraki aşaması olan Yol Haritası Planı takip etmiştir. Bu plan ve bağlantılı

102

Security
Strategies
Year: 10
Issue: 20

Palestine and Israel 1993-2005, Joel Beinin, Rebecca L. Stein (der), Stanford University Press, California, 2006, p. 187-188.

⁶⁸ Leslie Susser and Elie Rekhess, "Israel", *Middle East Contemporary Survey*, Bruce Maddy-Weitzman (der), Westview Press, Boulder, 1999, Vol. 23, p. 313. İzlenen politik çizgi, Oslo sürecinde (1993-2000) 120 olan yerleşim sayısını 123'e, 110.000 yerleşimci sayısı da 191.000'e yükseltmiştir. Mark Levine, *Impossible Peace: Israel/Palestine Since 1987*, Zed Books, London, 2009, p. 81.

⁶⁹ Marc H. Ellis, *Israel and Palestine: Out of Ashes*, Pluto Press, London, 2002, p. 62.

⁷⁰ Raymond G. Helmick, *Negotiating Outside The Law: Why Camp David Failed*, Pluto Press, London, 2004, p. 95, 166, 198.

⁷¹ Mark Levine, a.g.e., p. 90-91.

⁷² Jonathan Cook, *Blood and Religion*, Pluto Press, London, 2006, p. 94.

olarak gündeme gelen Mitchell Raporu 2001'den sonra inşa edilen yerleşimlerin boşaltılmasını esas alırken, İsrail ne yerleşimleri ne de ileri karakolları terk etmeye yanaşmamıştır.⁷³ İsrail, karşı duruşunu yerleşimlerin Filistinlilerle arasındaki olası daha büyük çatışmaları önlediği tezine dayandırmıştır.⁷⁴

Batı Şeria'da tavizsiz yürütülen yerleşim yeri politikasının Gazze ayağı, yerleşimler yoluyla elde edilmesi ve elde tutulmasından ziyade yerleşimler yoluyla alınacak güvelik tedbirleri üzerinden İsrail için tehdit oluşturmasının önlenmesi olmuştur. Böyle ele alındığı 2000-2005 yılları arasında Filistinlilerin yaşam alanlarının birbirinden yerleşim yerleriyle değil, güvenlik şeridiyle ayrılmasından, yerleşimlerin Gazze'nin tamamına egemen olacak şekilde konumlandırılmamasından ve en nihayet tek taraflı olarak İsrail tarafından Filistinlilere terk edilmesinden anlaşılmaktadır. Çekilmeden sonra güvenlik ihtiyacı, Gazze'nin iç kesiminde bir güvenlik şeridiyle sağlanmaya çalışılmıştır. Bu uygulama, yerleşimlerden vazgeçmenin güvenlikten vazgeçme anlamına gelmediği mesajı da taşımıştır.⁷⁵

Çekilmesinin uluslararası kamuoyunda oluşturduğu olumlu imajın getirdiği manevra alanından istifadeyle, İsrail 2006'da Batı Şeria'daki yerleşim yerlerinin %85'ini elde tutma ve yerleşimleri kuzeyden güneye Batı Şeria'yı kesecek şekilde konumlandırma politikası üzerine odaklanmıştır. Barış görüşmelerinin sonraki aşaması olan Annapolis Zirvesi'nde (2007) taviz yaklaşımı sergilemesine

⁷³ Catherine Cook and Adam Hanieh, "The Separation Barrier", *The Struggle for Sovereignty: Palestine and Israel 1993-2005*, Joel Beinin, Rebecca L. Stein (ed.), Stanford University Press, California, 2006, p. 344-345. Aksine Negev bölgesinde Arapları yaşadığı kesimde ilk kez yerleşim yeri inşası başlatılmıştır. *Ruling Palestine*, p. 147. 2005'te hazırlanan Talya Sason araştırma raporuna göre 1990'dan beri 151 ileri karakol kurulduğunu ortaya koymuştur. "Summary of the Opinion Concerning Unauthorized Outposts - Talya Sason, Adv.", 10 Mart 2005, <http://www.mfa.gov.il/MFA/Government/Law/Legal+Issues+and+Rulings/Summary+of+Opinion+Concerning+Unauthorized+Outposts+-+Talya+Sason+Adv.htm> (Erişim Tarihi 19.12.2013)

⁷⁴ Nur Masalha, a.g.e., p. 85.

⁷⁵ Tanya Reinhart, a.g.e., p. 47, 52.

rağmen, İsrail, zirve sonrasında 1967'den beri en büyük yerleşim yeri projesini (Atarot) açıklamıştır.⁷⁶ İsrail zirveyi takip eden süreçte yerleşimleri güvenlik sorunuyla özdeşleştirmeye devam etmiştir. Bu bağlamda İsrail Yüksek Mahkemesi, HCJ8414/05 (2007) sayılı kararıyla yerleşim yerlerinin meşruiyetine bakılmaksızın ordunun yerleşimlerin ve yerleşimcilerin güvenliğinden sorumlu olduğunu onaylamıştır.⁷⁷

Annapolis sonrası dönemde ise genel yerleşim yerleri politikası, Batı Şeria'daki dağınık yerleşimlerin büyük bloklar halinde toplanması ve bu yolla istikrarlı toprak bütünlüğüne sahip bir devlet yapısının devam ettirilmesi üzerine kurgulanmıştır. Sonuç olarak, İsrail'in 2012 yılı itibarıyla Ürdün Vadisi, Batı Şeria ve Kudüs'te yerleşim yerleri inşasının devam edeceğini açıklaması⁷⁸ ve 2013 yılında İsrail Savunma Bakanlığı Sivil İdaresi bölümünün güvenlik duvarıyla entegre olacak şekilde, Batı Şeria'daki yerleşimleri %10 oranında genişletmeye yönelik gizli gündeminin açığa çıkması⁷⁹ yerleşimlere yüklenen anlam, görev ve beklentilerde değişim olmadığını kanıtı olarak değerlendirilebilir. Aşağıdaki harita 1967-2008 yılları arasında yerleşim yerlerine ilişkin genişleme faaliyetini dönemsel olarak göstermektedir.⁸⁰

104

Security
Strategies
Year: 10
Issue: 20

⁷⁶ Thomas Baylis, *The Dark Side of Zionism*, Lexington Books, Lanham, 2009, p. 149.

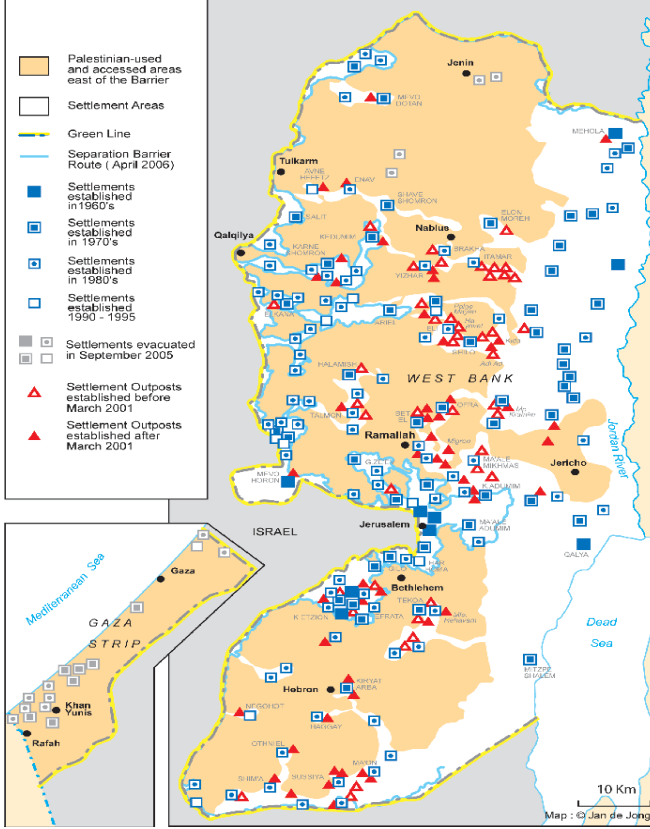
⁷⁷ *Judgements of The Israel Supreme Court: Fighting Terrorism within Law*, Israel Supreme Court Press, Jerusalem, 2006, Vol. 3, p. 213.

⁷⁸ World News, "Israeli Leader Vows for More Settlement Building", 2 July 2012, http://article.wn.com/view/2012/07/02/Israeli_Leader_Vows_More_Settlement_Building_5/ (Erişim Tarihi 10.9.2012)

⁷⁹ Akiva Eldar, "Israeli Defence Ministry Plan Earmarks 10 Percent of West Bank For Settlement Expansion", <http://www.haaretz.com/news/diplomacy-defense/israel-defense-ministry-plan-earmarks-10-percent-of-west-bank-for-settlement-expansion-1.421589> (Erişim Tarihi 19.12.2013)

⁸⁰ Foundation of Middle East Peace, http://www.fmep.org/maps/settlements-population/settlements-established-evacuated-1967-2008-feb-2008/fmep_v18_map_settlements.gif/view (Erişim Tarihi 12.08.2014). Yahudi yerleşimlerinin güncel ve şu an itibarıyla durumu interaktif harita üzerinden daha detaylı olarak izlenebilir. <https://maps.google.com/maps/ms?ie=UTF8&t=h&oe=UTF8&mmsa=0&msid=103676986537790170651.00048165cfe9f293ccf0d&dg=feature> (Erişim Tarihi 12.08.2014)

Askerî Güç Çarpanı Olarak Yahudi Yerleşim Yerleri

105

Güvenlik
Stratejileri

Yıl: 10

Sayı: 20

Yerleşim Yerleri–Güvenlik–Askerî Güç Çarpanı İlişkisinin Analizi

Güvenlik duygusunda tehdit düzeyi ve tehdiye karşı koyma kapasitesi niteleyici konumdadır. Bu ilişkilendirmede tanımlayıcı parametrelerin bağımlı olduğu coğrafya, güvenliğin anlamlandırılmasının mekânsal boyutunu oluşturmaktadır. Askerî anlamda mekânsal boyut olan toprak, bir devletin mülkünde olan veya savaşta kazandığı ve sahiplenmek/pazarlık konusu yapmak üzere elinde bulundurduğu yeryüzü parçasıdır. Bir toprak parçası, siyasi pazarlıklar yaparak başka

yüksek amaçlara ulaşmak, ele geçirilip sahiplenildikten sonra ona ulusal değer atfedilmek veya yüksek bir anlam ifade ettiği için sahiplenilmek üzere hedef seçilebilir. İsrail'in devletleşme sürecinde kendini tutunmak zorunda hissettiği coğrafyanın kendine düşman niteliği ile fiilî olarak elinde bulunan toprak miktarı ve şeklinin savunma kırılganlığına sahip olması, güvenlik edinimini mevcut toprağını savunmanın ötesinde yeni toprağa olan ihtiyaca bağımlı kılmıştır.

Böylece stratejik genişleme üzerinden tarif edilen İsrail'in askerî güvenliği kavramı, ancak kendine has yöntemlerle gerçekleştirilebilecek bir anlayış olarak ortaya çıkmıştır. Bu anlayış, hedeflenen güvenlik beklentisinde aşınmaya neden olacak her unsuru ve bu amaca ulaşmasının önünde duran her engeli varlığına yönelik bir tehlike olarak görmüştür. Güvenliği sağlama davranışı da bu anlayışın yönlendirdiği istikameti izlemiş, sonuçta güvenliği sadece kendi gerçekleriyle tanımlayan bir yaklaşım devletleşme ve sonraki süreçlere hâkim kılınmıştır.

Çerçevesi çizilen toprak-güvenlik kavramlarının arasındaki ilişkinin kesişme noktası, Yahudi yerleşim yerleridir. Yapılan ilişkilendirmede yerleşimler, İsrail'in güvenlik beklentisi ve yöntemleri ile beka kabiliyeti ve kapasitesinin coğrafyaya aktarılmış halidir. Bu nedenle, yerleşimlerin mevcut statüsü ve gelecekte olmaları planlanan konum ve işlevleri, doğrudan güvenlik politikasının merkezinde yer almakta ve ülkenin genel güvenlik ihtiyacını hem karşılamakta, hem de yönetmektedir. Diğer bir açıdan ise, tehdit karşısında üstünlük olarak kabul edildiklerinden, askerî stratejiler üzerinden beka anlayışının şekillendirilmesine katkı vermektedirler. İki kavramın (yerleşimler ve güvenlik) eş anlamlı hale getirilmesi, siyasi olarak değerlendirilenler dışındaki yerleşimlerin başka stratejik değerlerle değiştirilebilmesi veya tek taraflı taviz verilmesi imkanını zorlaştırmaktadır.

Savaşlar tarihinde kendi toprağı üzerinde istikrarlı bir varoluş sergileyen toplumların düşmana karşı üstünlük sağladığı dikkate alındığında, İsrail'in yerleşim yerlerini güvenli bir gelecek beklentisini beslemek için kullandığı sonucuna ulaşılmaktadır. Bu ulusal hedefte yerleşimler, zaman-mekân-kuvvet denklemine mekânı temsil etmenin yanı sıra, kuvvet çarpanı olma rolü de üstlenmişlerdir. Düşman kabul edilen unsurlarla yaşanabilecek güç eşitliği halinde ise statünün kendi

lehine bozulmasını sağlama, çatışma/çatışmasızlık dönemlerinde güvenlik konusunda kendisiyle rekabete girenlerin hareket alanını kısıtlama ve sahadan istediği gibi yararlanmalarını engelleme beklentisi, stratejik rolün bir parçası olmuştur. İsrail Devleti'nin kuruluşunda itibaren yerleşimlere yüklenen anlama bakıldığında, güvenliğe ilişkin izlenen strateji ve taktikleri bünyesinde barındırdığı görülmektedir.

Bu doğrultuda askerî anlamda temel görev, coğrafi savunma bütünlüğünü sağlamak, bu sahada stratejik/taktik unsurları sonuç alıcı etkinlikte kullanabilme kapasitesine sahip olmak ve tehlide karşı savunma/saldırı planlarında mekân işlevi görmektir. Atfedilen görev dâhilinde savunma derinliği oluşturarak, olası geri çekilme ve düşmana karşı kuvvet sevki avantajı sağladıklarından, tehdit algılamasında birçok açığı kapatmakta ve güvenlik algısı üzerinde olumlu bir etki yaratmaktadır. Bu etki, “ülkenin kendi başına var olabilme kabiliyetine yönelik özgüven” şeklinde de izlenebilmektedir. Aksi durum ise, buralarda yaşanacak güvensizlik duygusunun ülke genelinde güvenlik bunalımı yaratma potansiyelini beraberinde getirmektedir.

Güvenlik üretmesi beklenen gücün tatbikinin coğrafya ile uyumlu olması gerektiği hesaba katıldığında, yerleşim yerlerinin siyasi amaçlara ulaşmak için gerekli askerî stratejiye imkan tanıyan pozisyonlar olarak konumlandırıldığı dikkat çekmektedir. Siyasi beklentilerle yakından ilişkili olduklarından, hareket kabiliyeti ve vurucu güç sağlayan satranç taşları gibi güvenlik politikası içinde kullanılabilirler. Böylece yeni olanaklar, askerî ve diplomatik manevra alanları sağlayarak, güvenlik politikasına esneklik getirmekte ve devletin dinamik gücünü sembolleştirmektedirler. Yaratılan dinamizmin delili, İsrail'in Filistinlilerle olan sınırının resmî anlamda hâlihazırda çizilememiş olmasıdır.

Ortaya çıkan bu sonuç, yerleşim yerlerinin ve güvenlik parametrelerinin Yahudi karakterinde tanımlanmasıyla ve diğerlerinin ötekileştirilmesiyle ilişkili olmuştur. Yani yerleşimler, Yahudilerin toplumsal yapılarını koruma modeli fonksiyonu icra etmişlerdir. Yahudi toplumsal yapısı homojen olarak genişledikçe hem diğer unsurların ötelenmesi kolaylaşmış, hem de entegrasyon etkisinin yapıyı bozması engellenmiştir. Etkileşim zinciri bu şekilde kurulunca yerleşimlere

sahip çıkma bilinci ve ötekine karşı mücadele de güvenlik anlamına gelmiştir. Mücadeleden kastedilenin Filistinlilerin ötelenmesi olduğu devletleşme sonrası yürütülen politikalarından açıkça anlaşılmaktadır. Bu yaklaşım doğal olarak sıfır toplamlı oyun mantığını iki toplum arasındaki ilişkinin şekli haline getirmiştir. Tarafların keskinleşmesi kolaylaştığından, düşman tanımlamasının daha kolay yapılabileceği bir ortam da kendiliğinden oluşmuştur. Bu model, varoluş algısının ve mücadelesinin canlılığını koruyarak, güvenlik ortamına ulaşma araçlarını ve güvenliğin planlama evrelerini durağanlıktan uzak tutmuştur.

Yerleşim yerleri üzerinden güvenlik ortamına ulaşmaya yönelik evrelerin dinamizmini koruyan motor etmen çatışmanın devamlılığı olmuştur. Bu ortam, yerleşimlerin güvenlik politikası içindeki görevleri ve işlevlerinde sürekli olarak genişleme sağlayarak geri dönülmez bir realite yaratmıştır. Gelinek nokta, çatışmanın varlığı sayesinde genişleme ve saha kontrolü imkanının sağlandığı ve elde edilenlerin elde tutulabilmesi için mazeret ihtiyacının giderildiği bir sonuca karşılık gelmiştir. Bu da Filistinlilerin yaşam sahası daraldıkça çatışmanın arttığı ve İsrail'in güvenliğini tehdit ettiği, birbirinin hem nedeni hem de sonucu olan bulanık bir zeminin varlığını korumuştur. Çatışma hali güvenlik kaygısını olumsuz etkilese de kabul edilebilir kayıplar, stratejik çıkarların gerisinde tutulmuş ve daha fazla yaşam alanı edinimi için çatışma gerekli kabul edilmiştir. Buradan çatışma-güvenlik-yerleşim yerleri ilişkisinin “savaş yok, barış yok” şeklinde tanımlanabilecek kontrollü bir gerilim politikasının varlığını işaret ettiği söylenebilir.

Bir başka açıdan ise yerleşim yerleri ve çatışma ikilisi, İsrail'e elindeki coğrafyayı kullanarak nasıl kendini savunacağı pratiğini de kazandırmıştır. Haliyle bu toplamdan ortaya çıkan tablo, süreci güçlü olanın yönlendireceği ve kural koyucu olacağı bir nitelik taşıdığından, güvenlik, yerleşim yerleri sayesinde öteki üzerinde üstünlük kuran bir içerikle anılmıştır. İsrail'in toprak üzerinde egemenliği genişledikçe, güvenlik parametrelerini belirleme inisiyatifi artmıştır. İşte tam bu aşamada yerleşimlerin bir diğer görevi de; bir yandan Yahudi toplumunu motive etmek, diğer yandan Filistin tarafına güçsüzlüğünü hatırlatmak ve bir çeşit öğrenilmiş çaresizlik oluşturmak şeklinde kendini belli etmiştir.

Yahudi yerleşimleri devletin kurulma aşamasında var olma mücadelesinin temel taşıyken, çatışma yoluyla toprak kazanımı devam ettikçe rolünü toprak genişletmeye taşımıştır. Böylece yayılma gösterilen bölgelerin uzun süre kullanımda tutularak fiilî işgali üzerinden bir hak sahipliği oluşturulmaya çalışılmıştır. Yaklaşımındaki bu kayma, yerleşimlerin güvenlik politikası içindeki esnek konumlarını korumalarını kolaylaştırmıştır. Genişlemenin motor gücü olmalarını, güvenlik kavramıyla ilişkilendiren bir husus da; daha fazla yaşam alanının daha fazla nüfus barındırma kapasitesiyle güvenliği sağlamaya yönelik kaynakları takviye etmesi olmuştur. Yerleşimlerin artışı ve genişleme hızı korunarak, Yahudi göçlerinin güvenlikle olan ilişkisinde devamlılık sağlanmıştır. Güvenlik faaliyetlerini yürüten mekanizma, artan bir nüfusla planlı ve organize bir şekilde beslenerek, güvenlik algısı ve kendine güven duygusu güçlendirilmiştir. Yapılan organizasyon yerleşim yerlerini hem yaşam alanı, hem de askerî hareket sahası olarak ele alan anlayışın ürünü olmuştur.

İsrail'in yaklaşımı ve güvenliğin coğrafyaya bağımlılığı dikkate alındığında, güvenlik-yerleşimler-göç ilişkisi rahatlıkla kurulabilmektedir. Herhangi bir sınırlamaya tabi olmadan dünya Yahudilerinin göçü yoluyla İsrail'in duruşunun sağlamaştırılması bir yandan güvenlik üretirken, diğer yandan da göçler nezdinde İsrail'in güvenliği konusunu diaspora Yahudilerinin hayatı meselesi konumuna taşıyabilmektedir. Böylece fiilî olsa bile (işgal statüsü nedeniyle) yerleşimler yoluyla oluşturulan siyasi coğrafya üzerinden ulus bilinci ve milliyetçilik duygusu yönetilebilmektedir. Yani yerleşimler, milliyetçilik duygusu kapsamında ben (Yahudi) idrakini ön plana çıkararak, bilinçaltında kimliği mekânla ilişkilendiren bir denklem kurmak için kullanılmaktadır.

Aynı bilinçaltı, mekânın ötekileştirilenlere karşı korunmasını da doğal olarak güvenlik statüsüyle ilişkilendirmiştir. Ötekileştirilenlerin mümkün olduğunca uzakta tutularak, iki toplumun entegrasyonun güvenlik politikasının bir parçası olmamasının sağlanması da aynı mantığın eseri olarak yerleşim yerlerine yüklenen bir görev olmuştur. Bu yaklaşım, güvenlik kavramının ve güven duygusuna ulaştıracak yöntemlerin kurgulanmasında zemini teşkil etmiştir. Gelinek noktada, yerleşimler, İsrail'in Filistinlileri yenilgiye uğratarak, nihai anlaşmaların

şartlarının tek taraflı olarak belirlemesine imkan sağlayacak, baskı unsuru ve pazarlık aracı olan stratejik toprak parçaları haline gelmişlerdir. Böylece güvenliği düşmanın yenilgisiyle özdeşleştiren anlayış, düşmanın yenilgi sahasını da yerleşim yerleri üzerinden elde edilen topraklar olarak görmüştür.

Yerleşim yerleri politikasının güç kullanma anlayışıyla birlikte yürütülmesi esnasında dünya kamuoyunun tepkisi de sınanmıştır. Genişlemenin ciddi bir dirençle karşılaşmadan devam etmesi, İsrail'in yerleşimleri genişleme projesi değil; güvenlik politikasının bir gereği olarak lanse etmesine imkan tanımıştır. Bu kapsamda İsrail, Kudüs ve Golan dışındaki işgal bölgelerini ilhak etmemesini, yerleşim yerlerinin güvenliğiyle ilgili olduğu teziyle açıklamıştır.

Ayrıca yerleşimler Filistinlilerle diyalog ortamını sona erdirdiğinden sorunun sürüncemede bırakılması kolaylaşmış, güvenlik politikasında belirlenen amaçlara ulaşmak için zaman kazanılmıştır. Temel amaç ise; Filistinlilerin ötelenmesi ve kendilerine kalan bölgelerde anlamlı bütünlük sergileyecek bir devlet coğrafyasına sahip olmamaları olarak ortaya çıkmıştır. Filistinlileri devamlı şekilde Yahudi yaşam alanlarından uzaklaştırılmaları, yani yerleşimlerin genişlemesinin ileri ivmeyle hareket etmesi, hem güçlülüğün simgesi olmuş, hem de tasavvur edilen güvenliğin taviz verilmeden elde edilebileceği kabulünü yaşatmıştır. Aksi görüş bağlamında Gazze'den çekilme bir tavizdir, ancak sonucunda devam eden saldırılar ve buranın güvenlik sorununun merkezi olarak görülmeyle devam edilmesi nedeniyle "taviz=güvenlik" denklemi kurulamadığından, oluşturulan korelasyonu bozacak bir örnek olarak alınması zordur.

Sonuç

İsrail Devleti'nin göçlerle beslenen yerleşim yerleri üzerinden Filistin topraklarında varlığının tanımlanması yaklaşımı ile İsrail'in savunma ihtiyaçlarının yaşam alanını belirleyeceği kabulünün günümüze kadar kesintiye uğramaması, süreç incelemesinden elde edilen temel verilerdir. Bu devamlılığın oluşturulmasında; yerleşimlerin göç politikasıyla entegre olarak ele alınması, her Yahudinin istediği yere yerleşme hakkı olduğunun kabul edilmesi, uluslararası yaptırımdan

yoksun eleştirilerin dikkate alınmaması, yerleşim yeri programlarının millî proje olarak görülmesi, konjonktürel şartlara göre yenilerini açmakla mevcutları genişletmek arasında bir tercih kullanılması, önemsiz olanların barış sürecinde pazarlık için kullanılması, etkin güvenlik ve asayiş görevi verilmesi, ötekileştirmenin bir aracı olarak öngörülmesi, siyasi nedenlerle yaşanan duraksamaların oluşturduğu boşluğun ileri karakollarla kapatılması, Filistinli nüfusun bütünlüğünün bozulması için kullanılması, yeni fiilî durumların yaratılması, planlı siyasi sonuçlar üretecek şekilde organize edilmesi ve güvenlik şeridi olarak görev verilmesi işlevlerinden yararlanılmıştır. Böylece İsrail, yerleşim yerleri üzerinden hem askerî ve coğrafi bir realite yaratmış, hem de bir çeşit güvenliği algılama biçimi oluşturmuştur.

Anılan çerçevede iki toplumun ayrıştırılması ve yaşam alanının genişletilmesi üzerinden güvenliğin anlamlandırılması da sağlanmıştır. Güvenlik bu bağlamda işgal topraklarının Yahudileştirilmesiyle ve Filistinlilerin ötelenmesiyle doğrudan ilişkili olmuştur. Filistin topraklarında varlığını sürdürmek, güvenlik anlamında kullanıldığından, taviz, güvenlik zaafiyetini temsil etmiştir. Yerleşimleri genişletmek üzere uygulanan yöntemler, güvenlik kavramının içeriğine doğrudan katkı sağlamıştır.

İzlenen politikanın getirdiği noktada sağlanan genişleme, çatışma kaynaklı bir güvenlik sorunu oluşturmuştur. Ancak güvenlik sorunu aynı zamanda sorunu çözmek üzere fiilî olarak bu bölgelerde bulunmayı gerektirdiğinden, askerî anlamda alan hâkimiyetinin oluşturulmasına da zemin teşkil etmiştir. Alan hâkimiyeti, Filistinlilerin pozisyonlarını koruyamamaları anlamını taşıdığından, yerleşimler, İsrail'in Filistinliler üzerindeki egemenliğine yönelik bir sembol olma rolü icra eder hale gelmişlerdir. Filistinlilerin kaybettikleri alanların İsrail güvenlik politikasındaki karşılığı, oldu-bitti yoluyla elde edilecek toprakların son statükoyu oluşturacağı kabulü olmuştur.

Yerleşimlerin üstlendiği fonksiyonlara ve İsrail'in buraları elde tutmak ve genişletmek için ürettiği kararlı ve tarihsel devamlılığa sahip politikasına bakıldığında, askerî güvenliğin unsuru olmanın ötesinde güvenliği kendisi tanımlayan bir konumda buldukları neticesine ulaşılmaktadır. Bu yönüyle yerleşimler İsrail'in güvenlik anlayışının

hem amacını hem sonucunu temsil eder konumdadırlar. Kurulan ilişki zincirinde İsrail'in öngördüğü yerleşim yerleri-güvenliği bağıntısı, beklentilerinin doğal ihtiyaçlarıymış gibi lanse edilmesinde esnek bir araç rolü de üstlenmektedir. Genel toplam içinde yerleşimler İsrail'in güvenliğinin ilham kaynağı, sıfır toplamlı oyunun önde gelen aracı, sürdürülebilir maksimum güvenliğin mekânsal boyutu ve tezantitez yaklaşımının askerî uygulaması olarak görülmeye uygundur. İsrail için yerleşimlerle ilgili iyi ve arzu edilebilir her unsurun güvenlik kavramının da içeriğine katkı sağlayabileceği söylenebilir.

Ancak diğer taraftan da İsrail'in yerleşimlere yüklediği role uluslararası hukuk açısından bakıldığında, işgal ve fethin İsrail'e bu topraklarda egemenlik sağlamadığı, işgal edilen topraklara ilişkin olarak taraflar arasında bir anlaşmaya varılmadığı sürece uzun soluklu ve tekrarlayan özellikteki uyuşmazlıkların, çatışmaların, krizlerin ve savaşların olacağına da vurgu yapılmalıdır.

Summary

This study aims at determining position and importance of the Jewish settlements as force multiplier in Israel's security expectation in military sense. Focal point of the study is strategic/tactical expectations from the settlements in spatial sense and their potential effects on security acquisition. The Jewish settlements are analysed in context of both how they have been utilized and what sort of capacity they have.

The starting point of the analysis is that Israel has described herself by struggle of existence since the foundation of the state up until now and that the settlements are leading actor in her security related thesis. Israel has militarily equated her presence in Palestine geography and quest of security with territory. Due to this fact, the settlements always have been vitally important in terms of both being living space and defining her security. Not only have the settlements interpreted the security, but also they have taken the role of being fundamental column of defence, representing state identity and indicatig state sovereignty. Therefore, they have assured continuity of the state in desired direction.

Besides being Jewish living space, in order that the settlements have been set as security mechanism, they have been the focal point of martial strategic/tactical expectations, the tool of zero-sum game, the conjunction spot of geography and capacity of countering threat, the guarantee of a stable defence, the territory of competition on security, the time winning apparatus for all sort of military and political maneuvers, the place where state security assertions have been constructed and presented to international public opinion, the terrain of obscuring assaults, the surface of dispatching military force, the line between her and threat, and the means of self-confidence. As places which convert political expectations into military activities and military successes and then into political profit, they have provided flexibility for security-related future prospect.

The settlements, in one hand, have acted as buffer zone and, on the other hand, provided practice in learning self-defence techniques by using these terrains, namely, they have hampered the armed conflict to come near their nerve center and assured to carry it to enemy territory. The possession perception and the expectation of occupied places should be added to the geographical advantages obtained in terms of military superiority. Territorial enlargement means more room for more population, saying, higher military potential. In addition, diaspora Jews are much more bound to Israel through these migrations.

Israel has both created a military and geographical reality and formed a kind of security perception model through the settlements. All sorts of aspiration, application, plan, method regarding the settlements has given a contribution to composition of the concept of security. When taken into consideration their role/function, Israel's history-proven decessive and continuous policy for enlarging and keeping them in her hand, it can be said that they are, being beyond a military element, in a position to describe the concept of security. From this point of view, it can also emphasized that the settlements are both goal and result of Israel's security understanding. In this sum, they can be seen as the inspiration source of Israel's security, the leading tool of zero-sum game, the spatial dimension of sustainable maximum security and the military application of thesis-antithesis approach.

KAYNAKÇA

Kitaplar

ARONSON Geoffrey, *Creating Facts: Palestinians and West Bank*, Institute for Palestine Studies, Washington D.C., 1987.

ARONSON Geoffrey, *Israel, Palestinians and Intifada*, Kegan Paul International Ltd., London, 1990.

BAYLIS Thomas, *The Dark Side of Zionism*, Lexington Books, Lanham, 2009.

BEHRENT Sven, *The Secret Israeli-Palestinian Negotiations in Oslo*, Routledge, New York, 2007.

BEN Gurion David, *Israel: A Personal History*, American Israel Publishing Co., Tel Aviv, 1971.

BEN-AMÍ Shlomo, *Scars of War, Wounds of Peace: The Israeli-Arab Tragedy*, Oxford University Press, Oxford, 2006.

BENVENISTI Meron and SHLOMO Khayat, *The West Bank and Gaza Atlas*, West Bank Data Base Project, Jerusalem, 1988.

BENVENISTI Meron, *Sacred Landscape: The Buried History of The Holy Land Since 1948*, University of California Press, Berkeley, 2000.

BUZAN Barry, OLE Weaver, JAAP de Wilde, *Security: A New Frame For Analysis*, Lynne Rienner, Colorado, 1998.

CARTER Jimmy, *Palestinian Peace Not Apartheid*, Simon & Schuster, New York, 2006.

CHOMSKY Noam, *Kader Üçgeni*, çev. Bahadır Sina Şener, İletişim, İstanbul, 1993.

COHEN Stuart A., *Israel and Its Army*, Routledge, New York, 2008.

COOK Jonathan, *Blood and Religion*, Pluto Press, London, 2006.

DISKIN Abraham, *The Last Days in Israel*, Frank Cass, London, 2003.

Documents on The Israeli-Palestine Conflict 1967-1983, Ed. Yehuda LUKACS, Cambridge University Press, Cambridge, 1984.

EDGAR Andrew, *Habermas: The Key Concepts*, Routledge, New York, 2006.

ELLIS Marc H., *Israel and Palestine: Out of Ashes*, Pluto Press, London, 2002.

- GAZIT Shlomo, *Trapped Fools: Thirty Years of Israeli Policy in The Territories*, Frank Cass, London, 2003.
- GERNER Deborah J., *One Land Two Peoples: The Conflict Over Palestine*, Westview Press, Colorado, 1991.
- GILBERT Martin, *The Routledge Atlas of The arab-Israeli Conflict*, Routledge, New York, 2005.
- HARKABI Yehoshafat, *Israel's Fateful Decisions*, I.B. Tauris, London, 1988.
- HARTLEY Cathy, *A Survey of Arab-Israeli Relations*, Europa Publications, London, 2005.
- HELER Joseph, *The Birth of Israel 1945-1949: Ben Gurion and His Critics*, University of Florida Pres, Gainesville, 2003.
- HELLER Mark A., *A Palestine State*, Harvard University Press, Massachusetts, 1983.
- HELMICK Raymond G., *Negotiating Outside The Law: Why Camp David Failed*, Pluto Press, London, 2004.
- HOYT Timoty D., *Military Industries and Regional Defence Policy*, Routledge, New York, 2007.
- JABOTINSKY Wladimir, *Sadece Bir Emir Kipi: İsrail'i Kur*, Çev. Atilla Aşçı, Yeditepe Yayınevi, İstanbul, 2014.
- Judgements of The Israel Supreme Court: Fighting Terrorism within Law*, Israel Supreme Court, Vol. 3, Jerusalem, 2006.
- KARSH Efraim, *The Arab-Israeli Conflict: The Palestine War*, Osprey Publishing, Oxford, 2002.
- KLAUSNER Carla L., *A History of Arab-Israeli Conflict*, Pearson Prentice Hall, New Jersey, 2007.
- LEVINE Mark, *Impossible Peace: Israel/Palestine Since 1987*, Zed Books, London, 2009.
- MASALHA Nur, *Imperial Israel and Palestines*, Pluto Press, London, 2000.
- MEARSHEIMER John J., *The Tragedy of Great Power Politics*, W.W. Norton, New York, 2001.
- MEIR-LEVI David, *Big Lies*, Center for The Study of Popular Culture, Los Angeles, 2005.

MELMAN Yossi and Dan RAVIV, *Friends in Deed: Inside US-Israeli Alliance*, Hyperion, New York, 1994.

MORRIS Benny, *Righteous Victims: A History of The Zionist-Arab Conflict 1881-1999*, Alfred A. Knof, New York, 1999.

PAPPE Ilan, *Modern Filistin Tarihi*, çev. Nuri Plümer, Phoenix, Ankara, 2007.

PARMET Herbert S., *George Bush: The Life of Lone Star Yankee*, Scribner, New York, 1997.

PEARLMAN Moshe, *Ben Gurion Looks Back: In Talks With Moshe Pearlman*, Schocken Books, New York, 1970.

PURPURA Philip P., *Security: An Introduction*, CRC Press, Florida, 2011.

REINHART Tanya, *The Road Map to Nowhere: Israel/Palestine Since 2003*, Verso, London, 2006.

ROSS Dennis, *The Missing Peace*, Farrar Straus and Giroux, New York, 2004.

Ruling Palestine: A History of The Legally Sanctioned Jewish-Israeli Seizure of Land and Housing in Palestine, The Center of Housing Rights and Evictions (COHRE)-Source Center for Palestine Residency and Refugee Rights (BEDIL) Publication, Geneva, 2005.

SAFRAN Nadav, *Israel: Embattled Ally*, Harvard University Press, Massachusetts, 1978.

SELIKTAR Ofira, *New Zionism and The Foreign Policy of Israel*, Croom Helm, London, 1986.

SHLAIM Avi, *The Iron Wall: Israel and Arab World*, W.W. Norton, New York, 2001.

TAL David, *The War in Palestine 1948: Strategy and Diplomacy*, Routledge, New York, 2004.

TAL Israel, *National Security*, trans. Martin Kett, Praeger, Connecticut, 2000.

The Arabs Under Israeli Occupation, Institute for Palestine Studies, Beirut, 1981.

WRIGHT Martin, *Israel and Palestine*, Longman, Essex, 1989.

Makaleler

B'Tselem: The Israeli Information Center for Human Rights in Occupied Territories, "Land Grab: Israel's Settlement Policy in West Bank", *The Struggle for Sovereignty: Palestine and Israel 1993-2005*, Joel Beinin, Rebecca L. Stein (ed.), Stanford University Press, California, 2006.

COOK Catherine and Adam HANIEH, "The Separation Barrier", *The Struggle for Sovereignty: Palestine and Israel 1993-2005*, Joel Beinin, Rebecca L. Stein (ed.), Stanford University Press, California, 2006.

DORFF Robert, "The Search For National and Homeland Security: An Integrated Grand Strategy", *Terrorism and Homeland Security*, Paul R. Viotti, Michael A. Opheim (ed.), CRC Press, Florida, 2008.

KIMMERLING Baruch, "The Social Construction of Israel's National Security", *Democratic Societies and Their Armed Forces: Israel in Comparative Context*, Frank Cass, London, 2000.

KHALIDI Rashid, "The Palestinian and 1948: The Underlying Causes of Failure", *The War For Paletsine: Rewriting The History of 1948*, Ed. Eugene L. Rogan, Avi Shalim, Cambridge University Press; Cambridge, 2001.

SHLAIM Avi, "Prelude to The Accords", *Journal of Palestine Studies*, Winter 1994, Vol. 23, No. 2.

SUSSER Leslie and Elie REKHESS, "Israel", *Middle East Contemporary Survey*, Bruce Maddy-Weitzman (der.), Vol. 21, Westview Press, Boulder, 1998.

SUSSER Leslie and Elie REKHESS, "Israel", *Middle East Contemporary Survey*, Bruce Maddy-Weitzman (der.), Vol. 23, Westview Press, Boulder, 1999.

WEAVER Ole, "Securitization and Desecuritization", *On Security*, Ronnie Lipschutz (ed.), Columbia University Press, New York, 1995.

İnternet

Foundation for Middle East Peace, <http://www.fmep.org>

Haaretz, <http://www.haaretz.com>

Israel Ministry of Foreign Affairs, <http://www.mfa.gov.il>

Jewish Virtual Library, <http://www.jewishvirtuallibrary.org>

World News, <http://wn.com>